



# ROZWÓJ ZAWODOWY I INTEGRACJA UCZESTNIKÓW PROCESU EDUKACYJNEGO Z EUROPEJSKĄ PRZESTRZENIĄ EDUKACYJNĄ

# ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК І ІНТЕГРАЦІЯ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ ОСВІТНІМ ПРОСТОРОМ

## Redakcja naukowa:

Andrzej Borusiewicz,  
Zoia Sharlovych

MIĘDZYNARODOWA AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W ŁOMŻY, RZECZPOSPOLITA POLSKA  
CHERSONSKI PAŃSTWOWY UNIWERSYTET ROLNICZO-EKONOMICZNY, UKRAINA  
CEN „INSTYTUT KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO I DORADZTWA”, UKRAINA

**Redakcja naukowa:**  
**dr hab. inż. Andrzej Borusiewicz, prof. MANS, dr Zoia Sharlovych**

**Recenzenci:**

**prof. dr hab. Jurij Jaremko**, CEN „Instytut Kształcenia Podyplomowego i Doradztwa” Chersonskiego  
Państwowego Uniwersytetu Rolniczo-Ekonomicznego, Ukraina  
**prof. dr hab. Nataliia Dudiak**, Chersonski Państwowy Uniwersytet Rolniczo-Ekonomiczny, Ukraina  
**dr Mariia Zameliuk**, Koledze Pedagogicznego w Łutsku, Ukraina

**Rozwój zawodowy i integracja uczestników procesu edukacyjnego z europejską przestrzenią edukacyjną:** materiały z Międzynarodowego webinarium naukowo – praktycznego, Łomża-Cherson, 18.04.2023r. / Redakcja naukowa Andrzej Borusiewicz, Zoia Sharlovych. – Wydawnictwo: MANS w Łomży, 2023. – 152 s.

**Професійний розвиток і інтеграція учасників освітнього процесу з європейським освітнім простором:** матеріали з Міжнародного науково-практичного вебінару, Ломжа - Херсон, 18.04.2023 р. / За науковою редакцією Анджей Борусевич, Зоя Шарлович. – Видавництво: MANS w Łomży, 2023. – 152 с.

**ISBN 978-83-967643-3-1**

Zbiór powstaje z gotowych materiałów dostarczonych przez autorów.  
Wydawca nie ponosi odpowiedzialności za materiały przekazane do publikacji.

Збірник зформований з готових матеріалів, наданих авторами.  
Видавець не несе відповідальності за надані до публікації матеріали.

Wydawnictwo Międzynarodowej Akademii Nauk Stosowanych w Łomży

2023 r.



## Треść / Зміст

<b>Spis treści / Зміст</b> .....	3
<b>Wstęp / Вступ</b> .....	5
<b>Барулін Д. С., Канінець О. В. ВАЖЛИВІСТЬ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «БУДІВНИЦТВО ТА ЦИВІЛЬНА ІНЖЕНЕРІЯ»</b> ....	7
<b>Barulina I., Yarema U. OPPORTUNITIES TO INCREASE STUDENTS' MOTIVATION FOR EDUCATIONAL ACTIVITIES IN THE PROCESS OF INTEGRATION IN EUROPEAN EDUCATION</b> .....	12
<b>Варнавська І. В. ІМІДЖ ВИКЛАДАЧА ЕКОНОМІКИ</b> .....	17
<b>Волошин М. М. ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ У СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЯХ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «НАСОСИ ТА НАСОСНІ СТАНЦІЇ»</b> .....	21
<b>Воронцова Е. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ В СИСТЕМІ ОСВІТИ УКРАЇНИ</b> .....	32
<b>Hohol T. IMPROVING THE GOVERNANCE OF TERRITORIAL INTERACTIONS</b> .....	37
<b>Дудяк Наталія ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ</b> .	41
<b>Замелюк М. І. РОЗВИТОК КРЕАТИВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОСТІ: ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ</b> .....	46
<b>Зубенко В., Березюк І. ОСНОВНІ ЧИННИКИ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ІНТЕГРАЦІЄЮ В ЄВРОПЕЙСЬКУ ОСВІТУ</b> .....	52
<b>Кравченко В.І., Кравченко В.П. ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ, ЯК ЗАПОРУКА ПЕРЕХОДУ ДО ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ</b> .....	58
<b>Крамаренко Д. П., Гіренко Н. І. ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ В ВИЩІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ</b> .....	63
<b>Лавренко Н. М. СТАНОВЛЕННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ</b> .....	68
<b>Ладичук Д. О. ТЕСТОВІ ФОРМИ ОЦІНКИ ЗНАНЬ В КРЕДИТНО-РЕЙТИНГОВІЙ СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ</b> .....	72
<b>Литвиненко В. М. ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАЛЕЖНОСТІ ЗВОРОТНИХ СТРУМІВ В КРЕМНІСВИХ ДЮДАХ ВІД ТЕХНОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ</b> .....	76
<b>Насакіна С. В., Маєв А. П. СТРАТЕГІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У АГРАРНИХ УНІВЕРСИТЕТАХ</b> .....	81

<b>Плачинда Т. С. ШЛЯХИ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ .....</b>	<b>85</b>
<b>Ремська Ю. С. АКТУАЛЬНІСТЬ ВИВЧЕННЯ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ .....</b>	<b>91</b>
<b>Соломко Н., Олешко М., Калініченко А. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ .....</b>	<b>95</b>
<b>Sovach Kateryna TEACHING THE PASSIVE VOICE: NEW EXPERIENCES FOR ENGLISH TEACHERS AS PARTICIPANTS OF THE EDUCATIONAL PROCESS .....</b>	<b>100</b>
<b>Тимчук В., Халін С., Осипова Л. ОЦІНКА ГОТОВНОСТІ ДО ІННОВАЦІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ В ПЕРЕМІЩЕНИХ УНІВЕРСИТЕТАХ .....</b>	<b>106</b>
<b>Чеканович М. Г. МІЦНІСТЬ ЗОВНІШНЬО ПІДСИЛЕНИХ ЗАЛІЗОБЕТОННИХ ЕЛЕМЕНТІВ ....</b>	<b>110</b>
<b>Черненко Н. І. ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА СУЧАСНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВИКЛАДАЧА .....</b>	<b>115</b>
<b>Чепок Р. В. ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА ЯК НАУКОВА ГАЛУЗЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ ТА ІСТОРІЯ ЇЇ СТАНОВЛЕННЯ .....</b>	<b>120</b>
<b>Шарлович З. П. ВЕБІНАР ЯК ІНТЕРАКТИВНА ФОРМА ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ І САМООСВІТИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРОСТІ ФАХІВЦЯ .....</b>	<b>127</b>
<b>Шаумян О. АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ ОСІБ, ЯКІ ПОЗБАВЛЕНІ ВОЛІ ДО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ .....</b>	<b>134</b>
<b>Яремко Ю. І., Баруліна І. Ю. АНКЕТУВАННЯ ЯК СПОСІБ ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ ГЕОДЕЗІЯ ТА ЗЕМЛЕУСТРІЙ .....</b>	<b>139</b>
<b>Яровий В. Ф. ВИКОРИСТАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ДІЛОВОЇ ГРИ З МЕТОЮ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ .....</b>	<b>143</b>
<b>Яценко В. М., Шаталова Ж. О. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ГАЛУЗІ ГЕОДЕЗІЇ ТА ЗЕМЛЕУСТРОЮ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ .....</b>	<b>148</b>

## ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА ЯК НАУКОВА ГАЛУЗЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ ТА ІСТОРІЯ ЇЇ СТАНОВЛЕННЯ

*Чепок Роман Володимирович, к. п. н., доцент кафедри професійної освіти,  
Херсонський державний аграрно-економічний університет*

**Постановка проблеми.** Становлення української держави, зміцнення її позицій на світовій арені, пов'язане з швидкими темпами розвитку науки та інтеграцією України у Європейський простір, ставить нові вимоги щодо якості професійної підготовки підростаючого покоління. Кардинальні соціально-політичні, воєнні зміни, актуалізація питань державотворення і духовного відродження нації, перехід до нових форм економічного життя висувають на чільне місце проблеми освіти. Докорінна зміна підходів до неї і соціальної політики в цілому, яку переживає сучасний світ, акцентує увагу на розвитку людини, її особистісних якостях. Людина – вічний творець духовних і матеріальних благ, носій цивілізації, її політичного і освітнього поступу.

Характеризуючи сучасний освітній процес, слід підкреслити, що кризові явища, які найбільш яскраво проявляються в останні роки, є наслідком відставання його від науки, виробництва та духовності. Освіта опинилася у двозначному становищі: з одного боку, вона обумовлює науково-технічний прогрес, а з другого – в надрах самого освітнього процесу чітко виявляється тенденція до внутрішнього опору інноваційним явищам у власній галузі.

Одне із головних положень концепції оновлення сучасної освіти пов'язане з перебудовою професійної освіти, оскільки знання, вміння та навички з набутої професії – це один із факторів, що сприяють загальноекономічному розвитку людини, її готовності до неперервної професійної діяльності.

Оскільки методика є динамічною наукою, **актуальність** даної роботи полягає у вивченні сучасних аспектів та особливостей викладання у професійних навчальних закладах, аналізі їх ефективності та пропозиції власних прийомів та методів організації роботи для оптимізації навчального процесу.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Важливі аспекти формування та розвитку сучасної професійної освіти висвітлюються такими українськими ученими як О.Коваленко, Н.Брюханова, Т.Дороніна, В.Сидоренко, Н.Слюсаренко. Однак історичний аналіз та впровадження особливостей викладання у професійних закладах освіти поки що не систематизовані і розроблені не в повному обсязі.

**Формулювання цілей тез** – розкрити теоретичні засади методики викладання у професійних навчальних закладах у історичному аспекті їхньої формації.

На шляху до реалізації поставленої мети мають бути вирішені наступне **завдання**: розкрити історію розвитку професійних закладів освіти, описати специфіку методики професійної освіти як наукової галузі педагогічних знань з інтеграцією в Європейську освіту.

**Виклад основного матеріалу.** Історія розвитку методичних положень професійної освіти має велике світоглядне та виховне значення у підготовці професійно-педагогічних кадрів. В історії розвитку методичних положень вчені виділяють сім періодів. У основу періодизації покладено провідні підходи до викладання, методи та технології навчання, властиві для даного періоду.

У метричному відношенні кожен період характеризується кількістю учених-педагогів, що активно працюють над тим чи іншим методом, системою навчання; кількістю публікацій з апробації впроваджуваного у практику навчання методу чи системи навчання; наявністю науково-дослідних центрів, що працюють над впровадженням систем професійного навчання, лабораторій, вищих навчальних закладів, які є споживачами методичних знань, що розвиваються. Тривалість кожного періоду (відрізок часу, за якого розвивається той чи інший метод навчання) складає в середньому близько 23 років.

Перша половина XVIII ст. Аналіз відповідних джерел свідчить, що до першої половини XVIII ст. не існувало окремих видань з методики навчання певному ремеслу. Можна вважати, що провідним методичним прийомом був прийом копіювання роботи майстра. Основні методичні ідеї в області професійної підготовки даного періоду описані педагогами-практиками.

Перша половина XVIII ст. – 60-і рр. XIX ст. Під впливом бурхливого розвитку промисловості стала формуватися мережа професійних навчальних закладів. Для підготовки кваліфікованих робітників необхідно було розробити методику виконання виробничих робіт, що підлягали вивченню. Підготовка робітників для потреб виробництва здійснювалась шляхом індивідуального учнівства, за якого навчання зводилось до безсистемного пояснення майстра. У якості методичної системи застосовувалась система виробничого навчання. Вона отримала поширення під впливом теоретичних робіт та методичного досвіду.

60-і рр. – кінець 90-х рр. XIX ст. Третій період розвитку методичних знань характеризується появою першої науково-обґрунтованої системи виробничого навчання. Апробований в училищах метод навчання ремеслу було застосовано вже у 70-х рр. у технічних училищах і схвалено як програмний метод навчання. При поширенні цього методу на Заході та в

Америці ця система виробничого навчання дістала назву прогресивної системи. Зараз у науково-методичній літературі вона відома як операційна система виробничого навчання. Методика професійного навчання збагатилася у цей період системою комплексних операцій з підготовки кваліфікованих спеціалістів. Було обґрунтовано застосування системи вправ з формування практичних знань, умінь та навичок.

90-і рр. XIX ст. – кінець 30-х рр. XX ст. У цей період одночасно із формуванням системи професійної освіти почалось становлення методики виробничого навчання як самостійної галузі педагогічних знань. В цей період стала відчутною необхідність у науково обґрунтованій системі методичних знань. 20-і рр. минулого століття були відзначені становленням та розвитком спеціальної педагогічної освіти. До змісту з психолого-педагогічної підготовки поряд з педагогікою та психологією було включено методику викладання спеціальних дисциплін.

30-і – кінець 50-х рр. XX ст. Цей період характеризується появою єдиної державної системи підготовки кваліфікованих робітників, що дала потужний поштовх розвитку методики професійного навчання. Великої уваги стали приділяти розробці змісту професійної освіти. Кваліфікаційні характеристики за робочими професіями розглядались як форма держзамовлення на підготовку робітника. До основи виробничого навчання було покладено операційно-комплексну систему виробничого навчання, що застосовувалась ще на початку 30-х рр.

60-і – кінець 80-х рр. XX ст. У зв'язку з удосконаленням виробничих технологій система професійно-технічної освіти вимагали змін не лише у структурі, але і у змісті освіти. Найважливішою особливістю нових програм була спрямованість їх на широкий розвиток самостійних творчих робіт учнів. Змінювався підхід до виробничого навчання: від операційно-комплексної до нових систем виробничого навчання – наприклад конструкторсько-технологічній, технологічній, який був запроваджений відомим українським вченим В.К. Сидоренком.

У 1960-1970 рр. вчені обґрунтували цілий комплекс нових систем виробничого навчання: предметно-технологічну (І.Д. Клочков, М.А. Жиделєв), проблемно-аналітичну (С.Я. Батишев), прийомо-комплексно-видову (К.Н. Катханов) та ін. Ідею типізації технологічних процесів, запропоновану ще у 1930-х рр. проф. О.І. Соколовським, було покладено в основу одного з перспективних напрямів у технології машинобудування. Проблемно-аналітична система поширилася у 60 – 70 рр. під час підготовки робітників автоматизованого виробництва. Її розробив С.Я. Батишев. Ця система сприяла розвитку інтелектуальних умінь та навичок, які відігравали усе більшу роль у праці висококваліфікованих робітників. Проблемно-аналітична система виробничого навчання надавала можливість дати теоретичне обґрунтування

технологічним процесам, що вивчалися, надавала процесу навчання політехнічну спрямованість та підвищувала вимоги до загальноосвітньої підготовки, до рівня професійної освіти майбутніх робітників, сприяла їх усесторонньому розвитку.

Широке поширення у професійно-технічних училищах на той час отримали різноманітні тренажери для формування індивідуальних професійних навичок роботи. Одним із засобів підвищення ефективності уроків виробничого навчання став письмовий інструктаж, який почав знову активно використовуватись з кінця 1960-х рр.

На початку 80-х рр. ХХ ст. велику увагу стали приділяти теорії та практиці міжпредметних зв'язків, що сприяли значному підвищенню ефективності уроків теоретичного та виробничого навчання і створювали можливості педагогам уникнути зайвого повторення навчального матеріалу.

У 1980-х рр. формувалась концепція бінарного уроку, що відображала специфіку професійного навчання. Основні роботи за цим напрямом виконувались під керівництвом професора Н.М. Таланчука. Власне Н.М. Таланчук створив нову форму організації навчальної та навчально-виробничої діяльності, яка підготувала підґрунтя для впровадження у практику професійної освіти технологію модульного навчання та концентрованого навчання.

Розвиток теорії інтеграції у навчання, поява нових інтеграційних форм взаємодії педагога та учнів у процесі формування теоретичних знань та практичних умінь і навичок підготували основи для інтеграції методики виробничого та теоретичного навчання.

1990-і рр. – наш час. У 1990-і рр. розвивались інтеграційні процеси у теорії та практиці професійної освіти, знання та уміння проєктувальної педагогіки (український вчений-методист Д.О. Тхоржевський), педагоги-практики отримали можливість розробляти авторські навчальні програми та авторські методики навчання.

У даний період до навчальної діяльності викладачів та майстрів виробничого навчання увійшли електронні-опорні конспекти, структурно-логічні схеми, задачі з міжпредметним змістом, узагальнені алгоритми виконання навчально-виробничих робіт, навчальні комп'ютерні, евристичні програми [3, 4].

У наступному періоді свого розвитку методика професійного навчання удосконалювала підходи, принципи та методи професійного навчання, виходячи на рівень технологічності та інформатизації завдяки досвіду Європейської освіти. Інновації у професійній освіті стали джерелами розвитку інформатизованого підходу у навчанні і появи перших професійно-педагогічних технологій. Завдяки науково-дослідному пошуку вчених, до професійної підготовки



спеціалістів стали долучатися модульні технології навчання, технології концентрованого навчання, дистанційного навчання, авторські технології навчання педагогів професійної освіти. Крім основної функції – навчання професії – у педагогів професійної школи з'являються нові види професійно-педагогічної діяльності, значення яких для розвитку освітніх програм навчальних закладів зростатиме. До них належать: створення моделей спеціалістів, розробка програм розвитку навчального закладу, пошук та розробка технологій професійного навчання, проектування змісту навчання. Ускладнення праці професійно-педагогічних кадрів обумовило необхідність професійної підготовки педагогів-технологів, педагогів-економістів.

Методика професійного навчання є найважливішим компонентом професійної підготовки педагогів професійної школи європейського напрямку. Методичні знання обслуговують професійну діяльність викладача і майстра виробничого навчання, тісно пов'язані з прийомами, методами цієї діяльності і, звісно ж, з особистістю самого педагога і його творчістю.

Вища освіта не забезпечує повної системи професійних знань з усіх професій. Відомі випадки, коли здобувачам вищої освіти під час педагогічної практики важко проводити заняття зі спеціальних дисциплін. Звідси великий попит у молодих педагогів на методичні розробки, де подано не методичну систему забезпечення формування нових знань, а розкривається готовий зміст навчального матеріалу.

Вочевидь, проблема полягає не в тому, щоб педагоги професійного навчання вивчили зміст усіх технічних, економічних та ін. дисциплін, включених до навчальних планів професійних училищ, закладів професійної освіти а у тому, щоб навчити працювати з навчальним матеріалом, прийомам та методам формування знань та професійних умінь та навичок [2].

Для того щоб представити теоретичну систему знань з методики професійного навчання, необхідно визначити об'єкт, предмет, побудову понятійно-термінологічного апарату, методи вивчення практичної роботи педагогів. Об'єктом пізнання методики професійного навчання є процес навчання конкретної дисципліни у навчальному закладі.

Викладач-методист організує взаємодію діяльності викладача-предметника та діяльності учнів з метою формування нових знань та умінь. Взаємодію можна спланувати та організувати за допомогою спеціально розроблених засобів, що застосовуються у навчанні. Засоби навчання у широкому сенсі оптимізують процес навчання з предмету і забезпечують отримання запланованих результатів навчання. Таким чином, результатом методичної діяльності є спеціально розроблені засоби навчання, що утворюють «канал», за яким відбувається регуляція

навчальної діяльності педагога та когнітивної діяльності учнів із засвоєння професійних знань, умінь та навичок.

Отже, предмет пізнання методики професійного навчання – це відносно самостійна галузь педагогічних знань і умінь про конструювання, застосування та розвиток спеціальних засобів навчання, за допомогою яких здійснюється регуляція навчальної діяльності викладача (майстра виробничого навчання) та когнітивної діяльності учнів з формування професійних знань та умінь і розвитку учнів.

Значну роль у розвитку практики методичної роботи педагога та її теоретичного осмислення, обґрунтування відіграє система понять та співвіднесених з нею термінів. Поняття – це форма мислення, що відображає суттєві властивості і зв'язки явищ, це одиниця мислення. Будь-яке пізнання здійснюється людиною як формування понять та їх зв'язків. Термін – це слово або словосполучення, що точно визначає певне наукове поняття [5].

**Висновки та перспективи подальших наукових пошуків.** Реалізація методів та прийомів професійного навчання є відповідальністю як педагога-предметника, що викладає теорію професійних дисциплін, так і майстра виробничого навчання, який здійснює контроль над набуттям, удосконаленням та закріпленням практичних знань умінь та навичок учнів професійних закладів освіти. Спільна робота цих спеціалістів має бути злагодженою та доповнювати одна одну з метою уникнення розривів у повідомленні навчального матеріалу та суперечностей.

Методика професійної діяльності має свій понятійний та термінологічний апарат. Понятійна база цієї галузі педагогічної науки поділяється на три групи: дидактико-методичну, методико-спрямовану та власне методичну, – що знову підкреслює глибинний внутрішній зв'язок методики професійної освіти з широким спектром споріднених наук.

Також з історичної точки зору цікавим є існування різних точок зору щодо змісту та призначення методичної діяльності педагога професійної освіти.

### **Список використаної літератури:**

1. Волкова Н.П. Педагогіка: посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий центр «Академвидав», 2005. – 560 с.
2. Дидактичні основи професійної освіти: підручник для студентів вищих навчальних закладів та педагогічних працівників системи професійно-технічної освіти / Олена Едуардівна

Коваленко, Наталія Олександрівна Брюханова, Наталія Василівна Божко, Вікторія Вікторівна Белікова, Вероніка Борисівна Бакатанова ; Укр. інженерно-пед. акад.; за ред. Олена Едуардівна Коваленко. – Харків : Друкарня Мадрид, 2017. – 239с.

3. Методика трудового і професійного навчання та викладання загальнотехнічних дисциплін: навчальний посібник для вузів / Дмитро Олександрович Тхоржевський . – 3-е вид., перероб.і доп . – Київ : Вища школа, 1992 . – 334 с.

4. Ничкало Н. Педагогічна інноватика у профтехосвіти // Професійнотехнічна освіта. 2007. – № 3. – Спецвипуск. Всеукраїнська естафета інноваційних проєктів. Лютий–червень 2007. – С. 69-71.

5. Сидоренко В.К. Удосконалення підготовки вчителя загальнотехнічних дисциплін: Монографія. – К.: КДПШ, 1992. – 72 с.

6. Сидоренко В.К. Наукові основи професійного самовизначення школярів: Соціально-психологічні передумови вибору професії // Трудова підготовка в закладах освіти. – 1999. - №1. – С.33-39.

## ВЕБІНАР ЯК ІНТЕРАКТИВНА ФОРМА ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ І САМООСВІТИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРОСТІ ФАХІВЦЯ

*Шарлович З.П., канд. пед. наук, ад'юнкт,  
Міжнародна Академія Прикладних Наук в Ломжі, Республіка Польща*

**Постановка проблеми.** Дистанційна форма освіти сьогодні широко застосовується і користується популярністю серед здобувачів освіти усіх її рівнів, включаючи і післядипломну підготовку та самоосвіту [1, С. 30-35; 2]. Вона є однією із найактуальніших форм організації освітнього процесу, яка базується на застосуванні інноваційних підходів, розширює можливості безперервної професійної освіти та самоосвіти впродовж життя [2, С. 375].

Співпрацюючи з партнерами інших країн, Міжнародна Академія Прикладних Наук в Ломжі в процесі міжнародної діяльності здійснює організацію і проведення позааудиторних різноманітних освітніх, наукових, виховних, дослідницьких заходів та участь у них здобувачів фахової передвищої і вищої освіти, до прикладу, в міжнародних наукових теоретичних і практичних конференціях, науково-педагогічних семінарах, круглих столах, дискусійних зустрічах, наукових колах, науково-практичних вебінарах, тощо. Всі ці спільні заходи сприяють підвищенню рівня знань студентів і слухачів післядипломної освіти; забезпечують педагогічним та непедагогічним працівникам умови розвитку їх професійної майстерності; розширюють можливості реалізації співробітництва між закладами-партнерами.

Сучасні підходи і вимоги щодо професійної освіти потребують постійного оновлення; впровадження інноваційних підходів в організації освітнього процесу; пошуку і вибору різноманітних форм передачі наукової інформації, оскільки всі галузі і набуті професії вимагають оновлення знань, умінь, навичок, компетенцій через готовності фахівців до неперервної професійної діяльності, а також сприяють розвитку їх професійної майстерності.

Оскільки теорія і методика є динамічними складовими педагогічної науки, то **актуальність** полягає у аналізі сучасних підходів використання форм організації навчання у освітньому процесі післядипломної освіти та самоосвіти, однією з яких є вебінар.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Важливі аспекти формування та розвитку сучасної професійної освіти висвітлюються такими українськими ученими як Ю. Богачков і В. Царенко, які обґрунтували поняття «вебінар» і чим він може бути корисним учасникам освітнього процесу [3]. М. Замелюк детально вивчила принципи організації та розробила вебінар «Педагогічна творчість і педагогічна майстерність у професійній діяльності педагога» [4]; Л. Сич